

Gerrit Rietveld Academie

Bestuursverslag 2016

Deel 2

Amsterdam, 12 juni 2017

Inhoudsopgave jaarverslag

Gegevens Gerrit Rietveld Academie	1
Verslag College van Bestuur bij de jaarrekening 2016	2
Continuïteitsparagraaf 2016	10
Verslag van de Raad van Toezicht	22
Jaarrekening 2016	24
Balans per 31 december 2016	25
Staat van baten en lasten over 2016	26
Kasstroomoverzicht over 2016	27
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016	28
Overige gegevens	52

Gegevens Gerrit Rietveld Academie

Stichting Gerrit Rietveld Academie, Hogeschool voor Beeldende Kunst en Vormgeving
Frederik Roeskestraat 96
1076 ED Amsterdam
telefoon : 020-5711600

www.gerritrietveldacademie.nl

BRIN-nummer: 02BY
Bevoegd gezag nummer: 29615
Kamer van Koophandel : 40532911

Naam contactpersoon: P.M.H. van Ruiten, controller
telefoon : 020-5711661
e-mail: peter.vanruiten@rietveldacademie.nl

Leden van de Raad van Toezicht:

- Mevrouw drs J.A. van Kranendonk, voorzitter
- De heer drs F.W.J. Holterhues
- De heer prof. dr V. Icke
- Mevrouw M.H. Lukács MFA
- De heer S. ten Thije MA

College van Bestuur:

- Mevrouw ir G.A. van Eenennaam, voorzitter
- De heer J.H. Beij, lid
- De heer B.S.H. Zegers, lid.

Verslag College van Bestuur bij de jaarrekening 2016

Inleiding

De jaarrekening van de Gerrit Rietveld Academie is opgemaakt conform de richtlijnen voor de jaarverslaggeving van het Hoger en Wetenschappelijk Onderwijs van het ministerie van OCW.

De verslaglegging concentreert zich op de jaarrekening van De Gerrit Rietveld Academie. De resultaten van alle organisatieonderdelen zijn daarin verwerkt. De verschillende organisatieonderdelen zijn:

- Bachelor opleiding (Autonoom Beeldende Kunst en Vormgeving)
- Master opleidingen, het Sandberg Instituut (Autonoom, Grafisch Ontwerpen, Vrije Vormgeving en Interieur Architectuur)
- Contractonderwijs (Oriëntatiecursus en Vooropleiding).

De hoofdlijnen van het gevoerde financiële beleid van de Gerrit Rietveld Academie

Uitgangspunten

Het nadrukkelijke uitgangspunt van de Gerrit Rietveld Academie om als zelfstandige, kleinschalige, internationaal georiënteerde academie te blijven opereren vraagt om een blijvend behoedzaam (financieel) beleid.

Het financiële beleid van de Gerrit Rietveld Academie is gericht op het in stand houden en zo mogelijk versterken van de financiële vermogenspositie. Daarbij krijgt het financiële beleid zodanig vorm dat fluctuaties in de bekostiging kunnen worden opgevangen.

De financiële positie van de Rietveld Academie is, door een terughoudend en bedachtzaam beleid, solide. Het realiseren van een positief financieel resultaat is geen specifieke doelstelling van de academie. Als uitgangspunt wordt gestreefd naar een sluitende exploitatie. Het voornemen is om de financiële ruimte die door positieve resultaten in het verleden is ontstaan aan te wenden ten behoeve van structurele uitbreiding van de onderwijsruimte voor de academie en de verdere verhoging van de kwaliteit van het onderwijs op andere punten.

De bekostigingssystematiek

De bekostigingssystematiek heeft op hoofdlijnen de volgende uitgangspunten:

- bekostigd worden het aantal ingeschreven studenten voor zover zij ingeschreven zijn in het hoger onderwijs binnen de normatieve cursusduur van de geaccrediteerde en bekostigde (bachelor- dan wel master-) opleiding die zij volgen;
- daarnaast (eenmalig) per student een diploma-opslag bij het behalen van het bachelor- en mastergetuigschrift, waarvoor het bedrag het equivalent is aan één jaar bekostiging;
- en een instellingsspecifieke vaste voet, die gemiddeld over het totale hoger onderwijs indicatief 20-25% van het budget beslaat.

In de bekostigingssystematiek wordt de bekostigingshistorie van studenten in het Nederlands Hoger Onderwijs betrokken. Elke student wordt voor maximaal 1 Bachelor en 1 Master opleiding bekostigd, waarbij ook de reeds genoten opleidingsjaren die niet tot een diploma hebben geleid, worden meegeteld. De studentenpopulatie van de Gerrit Rietveld Academie, en in het bijzonder die van haar deeltijdopleiding, bestaat al sinds lange tijd uit mensen met de nodige (levens)ervaring, die vaak ook al een historie in het Hoger Onderwijs hebben. Juist deze groep heeft de kwaliteiten om zich voldoende te kunnen ontwikkelen als kunstenaar of vormgever, waarbij veel wordt gevraagd van onder andere zelfkennis en zelfredzaamheid. Door de beschreven systematiek staat de bekostiging van deze studenten onder druk.

In het bekostigingsmodel worden studenten van buiten de EER, na een bezuinigingsmaatregel uit 2009, nog slechts voor 60% bekostigd, op basis van een maximaal aantal bekostigde studenten van buiten de EER dat voor de academie is vastgesteld op 123. De academie hanteert daarom een beperkt toelatingsbeleid voor studenten van buiten de EER. Het wordt betreurd dat selectie op dit criterium nodig is, omdat de academie wil selecteren op kwaliteit van kandidaten en niet op herkomst. Daarnaast levert diversiteit van de studentenpopulatie over het algemeen een verrijking in het onderwijs op.

Onder meer door fluctuaties in het macro-HBO budget, veroorzaakt door veranderende totale aantallen studenten in het HBO, en door incidentele maatregelen die van toepassing zijn op het hele HBO inzake de bekostiging, blijven er onzekerheden bestaan over de exacte hoogte van de inkomsten in de komende jaren. In de jaarlijkse begroting en in het meerjarenperspectief voor de academie wordt behoudend omgegaan met de inschatting hiervan. De academie baseert haar begroting op de voorlopig toegekende Rijksbijdrage voor het volgende kalenderjaar. In de tweede helft van het betreffende jaar volgt vervolgens een definitieve toekenning, die in hoogte kan afwijken van de voorlopige toekenning. In de afgelopen jaren is de Rijksbijdrage in de loop van het jaar steeds naar boven bijgesteld.

Prestatiebekostiging

In 2012 is besloten tot het uitvoeren van een experiment prestatiebekostiging in het Hoger onderwijs. In 2013 heeft dit voor het eerst onderdeel uitgemaakt van de bekostiging. Het gaat om een aandeel van 7% van de bekostiging, dat gekoppeld wordt aan overeengekomen prestaties. In 2016 heeft de Reviewcommissie haar eindoordeel geformuleerd over de gerealiseerde prestaties van de HBO instellingen. De Gerrit Rietveld academie heeft op alle te behalen resultaten een positief eindoordeel ontvangen. Het betreft resultaten ten aanzien van kwaliteit en excellentie, studiesucces en maatregelen. Op vrijwel alle aspecten is het resultaat beter geweest dan de streefwaarde. Hiermee zijn de inkomsten uit de prestatiebekostiging in hun volle omvang zeker gesteld.

Inkomsten uit collegegelden

De ontwikkeling van de inkomsten uit collegegelden kent een drietal componenten. Het betreft de reguliere stijging van het wettelijke collegegeldtarief, de ontwikkeling van het Instellingscollegegeldtarief en een opslag op het wettelijke collegegeldtarief. De academie hanteert de reguliere stijging van het wettelijke collegegeldtarief als maatstaf voor het indexeren van het Instellingscollegegeldtarief.

Gerrit Rietveld Academie Bestuursverslag 2016

In 2013 is door de NVAO aan de academie het kenmerk “Kleinschalig en intensief onderwijs” toegekend. Dit kenmerk maakt het mogelijk een opslag op het wettelijke collegegeldtarief, dat op ruim 80% van de studenten van de academie van toepassing is, in rekening te brengen bij studenten. Door de relatief grote groep studenten waar deze opslag op van toepassing is, nemen bij een beperkte opslag op het collegegeld de inkomsten van de academie toch aanmerkelijk toe. Het uitgangspunt van de academie voor het nemen van deze maatregel is dan ook dat op deze wijze vele ‘schouders’ samen de lasten delen, waardoor deze per individu beperkt blijven. Het alternatief zou zijn geweest het Instellingscollegegeldtarief sterk te verhogen. In dat geval zou slechts een kleine groep de lasten moeten dragen.

De academie heeft ervoor gekozen om vanaf 2013 voor een periode van vijf jaar jaarlijks de opslag op het wettelijke collegegeld met € 100 te verhogen. Na vijf jaar is de gehanteerde opslag € 500, de laatste verhoging gaat in bij het studiejaar 2017 / 2018. Er zijn voor de periode daarna geen voorgenomen aanvullende verhogingen. Ook het Instellingstarief wordt in dezelfde periode in een aantal stappen verhoogd.

Treasurybeleid

De stichting Gerrit Rietveld Academie belegt en beleent risicomijdend. In 2013 is een Treasury Statuut vastgesteld, dat is gericht op het minimaliseren van risico's. In 2015 is, in overeenstemming met hetgeen hierover in het Treasury Statuut is opgenomen, een financiering aangegaan voor het verbouw- en nieuwbouwproject bij het ministerie van Financiën (Schatkistbankieren).

In de stichting zijn hoofdzakelijk publieke middelen en inkomsten uit collegegelden aanwezig. Op al deze middelen is het beleid uit het Treasury statuut van toepassing. De verdeling van taken en bevoegdheden en de voor de instelling toegestane beleggings- en beleningsvormen zijn hierin vastgesteld. Ook wordt onder meer gebruik gemaakt van een (meerjarige) kasstroomprognose.

De stand van de uitstaande positie liquide middelen is opgenomen in de toelichting op de balans. Uitgangspunt bij de aan te houden liquide middelen in relatie tot eventuele externe financiering is dat gestreefd wordt naar een zodanige positie dat de rentelasten geminimaliseerd worden, maar dat er wel steeds sprake is van voldoende liquide middelen om de dagelijkse financiële processen soepel te laten verlopen.

Marktactiviteiten

De Rietveld Academie wendt geen rijksbijdrage aan voor private- of marktactiviteiten. De contractactiviteiten betreffende de Vooropleiding en Oriëntatiecursus, beide gericht op het verbeteren van de doorstroom VO-MBO-HBO, worden volledig financieel gescheiden verantwoord van de bachelor en master opleidingen en zijn kostendekkend. Met IES is een overeenkomst afgesloten voor een instroomprogramma voor Amerikaanse studenten in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam. Deze studenten volgen een of twee semesters hun studie aan de Rietveld Academie. Hiervoor wordt een kostendekkende fee in rekening gebracht.

Gerrit Rietveld Academie Bestuursverslag 2016

Inhoudelijk hebben al deze contractactiviteiten een directe relatie met de missie van de academie. Het gaat steeds om het verzorgen van onderwijs op het gebied van de beeldende kunst en vormgeving.

De gerealiseerde baten werk in opdracht van derden in 2016 ad € 251.164 bestaan voor € 203.977 uit baten die voortvloeien uit contractonderwijs.

De toerekening van kosten aan contractactiviteiten vindt plaats aan de hand van een calculatiemodel. Daarin wordt onder meer rekening gehouden met loonkosten, huisvestingslasten, overhead en cursuskosten. Na doorberekening van deze kosten is in 2016 beperkt positief resultaat ad € 8.080 behaald op contractonderwijs. In het Instellingsplan van 2012 is vastgelegd dat de academie een deel van de compensatiemiddelen die in verband met krimp in de bacheloropleiding ontvangen zullen worden, ingezet worden ten behoeve van de vooropleidingen. In dat licht is het positieve resultaat te zien als een investering in dit programma.

Door een juridische fusie per 1 januari 2015 zijn de kantineactiviteiten, die in eigen beheer worden uitgevoerd, vanaf 2015 ook onderdeel geworden van de marktactiviteiten.

Vergelijkbaar aan de wijze waarop dat voor het contractonderwijs plaatsvindt, vindt ook voor de kantine activiteiten de toerekening van kosten plaats aan de hand van een calculatiemodel. Na doorberekening van deze kosten is in 2016 een beperkt negatief resultaat ad -€ 7.977 behaald op de kantineactiviteiten. Er wordt in de kantine zowel lunch als diner aangeboden. De rol van de kantine is belangrijk voor het onderwijs. Doordat een groot aantal studenten uit het buitenland afkomstig is, is het sociale contact tussen de studenten groot en hun binding met de academie sterk. Het nuttigen van maaltijden speelt hier een belangrijke rol in. Voor de studenten in de avondopleiding is het vaak niet mogelijk om tussen werk of andere activiteiten overdag en de start van de lessen in het begin van de avond elders te eten.

In de kantine zijn, naast een tweetal professionals, studenten van de academie werkzaam.

De meerwaarde van het eten met elkaar op de academie wordt zo hoog gewaardeerd, dat de academie denkt dat het belangrijk is de maaltijden die in de kantine worden aangeboden zo toegankelijk mogelijk te maken. De financiële middelen die de studenten ter beschikking hebben zijn vaak beperkt. Het belang van het nuttigen van gezonde maaltijden is uiteraard groot en de alternatieven die voor weinig geld gevonden kunnen worden zijn vaak ongezond. De academie kiest er daarom voor om een deel van de private middelen die binnenkomen te gebruiken om de kantine financieel te ondersteunen en de prijzen van de maaltijden laag te houden.

Uitgangspunt is dat er € 100 per student per jaar in de ondersteuning van de kantine wordt gestoken. Dit geld is afkomstig uit private bronnen, te weten het ontvangen bovenwettelijke deel van het in rekening gebrachte Instellingscollegegeldtarief.

Samenstelling bestuur en Raad van Toezicht

Gedurende het jaar 2016 is de samenstelling van de College van Bestuur niet gewijzigd. Het huidige bestuur is benoemd per 1 november 2015. In dit bestuur zijn alle voor de academie van belang zijnde onderdelen vertegenwoordigd, te weten het bachelor onderwijs, het

Gerrit Rietveld Academie Bestuursverslag 2016

masteronderwijs en de bedrijfsvoering. Ook zijn in de personen van de bestuurders zowel de disciplines van de beeldende kunst als de vormgeving vertegenwoordigd.

De samenstelling van de Raad van Toezicht is in 2016 gewijzigd. Twee van de drie leden van Raad van Toezicht hebben hun werkzaamheden beëindigd in verband met het einde van hun zittingstermijn. Middels werving en selectie is de Raad van Toezicht met vier nieuwe leden, inclusief een nieuwe voorzitter, weer op volle sterkte gebracht.

In verband met de benoeming van de voormalige directeur Bedrijfsvoering tot voorzitter van het College van Bestuur is een nieuwe functie van hoofd Bedrijfsvoering tot stand gekomen. Deze is medio 2016 ingevuld.

Analyse van de financiële resultaten in het verslagjaar 2016

Het boekjaar 2016 is afgesloten met een negatief resultaat. Door de solide financiële positie zijn de reserves van de academie echter ruim voldoende om dit verlies op te vangen. De exploitatie voor 2016 sluit op -€ 207.810. In de begroting voor 2016 was een negatief resultaat voorzien van -€ 50.000. Zowel in de baten als in de lasten was in 2016 sprake van afwijkingen ten opzichte van de begroting. Deze laten zich als volgt toelichten.

Baten

In de jaarrekening zijn de volgende baten verantwoord (x € 1.000)

	<u>2016</u>	Begroting <u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€	€
Rijksbijdragen	11.027	10.845	10.975
Collegegelden	2.278	2.220	2.143
Baten werk i.o.v. derden	251	258	255
Overige baten	<u>772</u>	<u>677</u>	<u>825</u>
Totaal baten	<u>14.328</u>	<u>14.000</u>	<u>14.198</u>

De *rijksbijdragen* zijn voor 2016 hoger geweest dan begroot. Dit is het gevolg van een verhoging van het Macro HBO budget dat beschikbaar is voor alle HBO instellingen. Omdat dit bedrag pas in de loop van het jaar is toegekend, was dit bedrag niet opgenomen in de begroting. Het betreft een totaal bedrag van circa € 182K.

De ontvangen *collegegelden* zijn wat hoger dan begroot, en opnieuw hoger dan in het voorafgaande jaar. De inkomsten uit collegegelden laten een stijgende tendens zien, in verband met het beleid een de toenemende opslag op het collegegeldtarief te hanteren, zoals beschreven in het financiële beleid. In 2017 wordt, conform het vastgestelde beleid, een laatste verhoging van het tarief toegepast.

De *baten werk in opdracht van derden* zijn beperkt lager dan begroot, en iets lager dan in 2015 het geval was. Dit hangt samen met fluctuaties in de inkomsten uit contract activiteiten van het lectoraat, beperkte fluctuaties in de omvang van de vooropleidingen en fluctuaties in Internationale Samenwerkingen, gerelateerd aan specifieke groepen uitwisselingsstudenten.

Gerrit Rietveld Academie Bestuursverslag 2016

De *overige baten* zijn hoger dan begroot en maar iets lager dan die van 2015. Een belangrijke structurele component hierin zijn de inkomsten uit de bedrijfskantine. Per 1 januari 2015 zijn de kantine activiteiten door middel van een juridische fusie onderdeel geworden van de Stichting Gerrit Rietveld Academie. De omzet van de kantine was in 2016 circa € 40K hoger dan begroot. Ook is er sprake van hogere bijdragen van studenten aan onderwijsmaterialen en -activiteiten dan in de begroting was voorzien.

Tegenover de extra inkomsten staan ook hogere uitgaven.

Lasten

In de jaarrekening zijn, exclusief het saldo van de financiële baten en lasten, de volgende lasten verantwoord (x € 1.000,-)

	<u>2016</u>	Begroting	
	€	<u>2016</u>	<u>2015</u>
		€	€
Personele lasten	9.797	9.225	9.585
Afschrijvingen	834	915	691
Huisvestingslasten	1.661	1.904	2.046
Overige lasten	<u>2.169</u>	<u>1.933</u>	<u>2.137</u>
Totaal lasten	<u>14.461</u>	<u>13.977</u>	<u>14.459</u>

De *personele lasten* zijn flink hoger dan begroot. Voor een belangrijk deel kan dit worden verklaard uit de extra kosten die er in 2016 zijn geweest voor de inhuur van externe krachten ten behoeve van de afdeling ICT. Dit in verband met een geplande migratie naar een nieuwe serveromgeving, die minder vloeiend is gelopen dan was gepland. Er zijn voor een langere periode externe deskundigen nodig geweest, waaronder een tijdelijk hoofd ICT / projectleider. Deze kosten zijn onderdeel van de post 'Personeel niet in loondienst', die daarmee hoger uitgevallen is dan begroot. Ook is er sprake van hogere uitgaven aan werkzaamheden op basis van factuur (voorheen VAR-WUO) in het onderwijs. Deze uitgaven worden echter bij benadering gecompenseerd door lagere uitgaven op andere posten door de diverse onderwijsafdelingen in hun totale budget.

De dotatie aan de *wachtgeld voorziening* is lager dan begroot. Dit hangt samen met, in dit geval beperkte, personele mutaties.

De bruto lonen en salarissen zijn vergelijkbaar met de begroting en beperkt hoger dan in 2015. In zijn totaliteit is de omvang van het personeelsbestand in de registratie vrijwel gelijk gebleven. Dit aantal betreft het personeelsbestand dat op contractbasis werkzaam is. De groep 'Personeel niet in loondienst' is hierin niet opgenomen.

De *overige personele lasten* zijn hoger dan begroot en hoger dan in 2015. Een belangrijk aandeel hierin wordt gevormd door hogere kosten voor werving en selectie. Deze kosten hangen met name samen met de werving en selectie van een viertal nieuwe leden van de Raad van Toezicht. Hiermee is dit een incidentele hogere last.

Gerrit Rietveld Academie Bestuursverslag 2016

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn lager dan begroot en hoger dan in 2015. De verhoging ten opzichte van 2015 hangt samen met de afschrijving van diverse, in de afgelopen jaren, uitgevoerde aanpassingen aan de bestaande gebouwen, die onderdeel vormen van het project van nieuwbouw en de daaraan gerelateerde aanpassingen aan de bestaande gebouwen. De investeringen zijn op peil gebleven.

De investeringen in restauratie van het Rietveldgebouw en de bouw van het Benthem Crouwel gebouw zijn in 2004 geactiveerd. Afhankelijk van de afschrijvingscategorie wordt dit in 60, 30 of 15 jaar afgeschreven. Op de afschrijvingskosten voor *gebouwen/terreinen* wordt de vrijval uit de egalisatierekening in mindering gebracht. De vrijval van de egalisatierekening ten gunste van de exploitatierekening ter egalisering van de afschrijvingskosten geschiedt vanaf 2005 conform de afschrijvingen op restauratie en nieuwbouw. De periode waarin de egalisatierekening zal vrijvallen is, mede aan de hand van de 'Meerjarenprognose 2005-2009', vastgesteld op 30 jaar.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn lager dan begroot en lager dan die van 2015. Met name de lasten voor de huur van aanvullende externe onderwijsruimte zijn lager geweest dan begroot. De lasten voor energie en water zijn lager dan begroot en lager dan die van 2015. Enkele jaren geleden is een beleid ingezet om energie te besparen.

Overige lasten

De overige lasten zijn hoger dan begroot. De administratie- en beheerskosten zijn hoger door hogere accountantskosten dan begroot, onder meer in verband met extra controles in het kader van de afwikkeling van de prestatieafspraken. Ook de automatiseringskosten zijn hoger dan begroot, dit in verband met de reeds bij 'personele lasten' beschreven situatie op dit vlak. De uitgaven aan leer- en hulpmiddelen zijn eveneens hoger uitgevallen dan begroot maar vergelijkbaar met 2015.

Financiële baten en lasten

De financiële baten zijn iets lager uitgevallen dan begroot. Er was in de begroting rekening gehouden met een kleine post aan rentebaten, die niet is gerealiseerd, in verband met de bijzonder lage rentestanden. De financieringslasten houden verband met het aangaan van een financiering voor het nieuwbouwproject bij het ministerie van Financiën (Schatkistbankieren), die in meerdere tranches ter beschikking wordt gesteld. Hierdoor zullen de rentelasten in de komende periode toenemen.

Continuïteitsparagraaf 2016

Risicobeheersing en controle

De Gerrit Rietveld Academie is een kleine, zelfstandige HBO instelling. In de afgelopen jaren is risicoanalyse en –beheersing steeds een zeer bewust onderdeel geweest van de aansturing en monitoring van de organisatie. Inmiddels is aangevangen met het formaliseren van deze onderdelen. Een uitgebreide risicoanalyse is gemaakt en er wordt gewerkt aan de vastlegging van beleid en processen ten behoeve van de beheersing van deze risico's.

Hierna worden aan de hand van een aantal hoofdthema's belangrijke risico's en hun mogelijke implicatie voor de academie verkend.

Wet- en regelgeving en omgeving

De inkomsten van de academie bestaan voor het overgrote deel, ca. 80%, uit inkomsten uit Rijksbijdragen. Eventuele wijzigingen in de bekostigingssystematiek, kunnen daarmee grote gevolgen hebben.

Wijzigingen in wet- en regelgeving leiden met enige regelmaat tot veranderende compliance verplichtingen. De protocollen voor de accountantscontrole worden jaarlijks bijgesteld, en daarbij vaak uitgebreid met nieuwe administratieve vereisten. Veranderende wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsrecht, ontwikkelingen in de CAO en fiscale vereisten leiden eveneens regelmatig tot nieuwe vereisten en andere randvoorwaarden.

Door haar actieve deelname in de Vereniging Hogescholen en de sectorale overleggen van het Nederlandse Kunst Onderwijs op verschillende niveaus, zorgt de academie dat zij op de hoogte blijft van ontwikkelingen en dat haar stem tijdig gehoord wordt.

Sectornota

Met behulp van de sectornota 2011 en de daarop volgende sectornota KUO Next, die in 2016 is vastgesteld, laat het Kunstonderwijs op open en transparante wijze zien wat haar positie is en hoe er gewerkt gaat worden aan de verdere inhoudelijke ontwikkeling ervan.

Op basis van de Sectornota Kunstonderwijs uit 2011 is, onder voorwaarde van budgettaire neutraliteit, een groei in de master opleidingen en een afname van het aantal studenten in de bacheloropleiding gerealiseerd. Een belangrijk ander onderdeel van deze sectornota was de profilering en zwaartepuntvorming.

In de opvolgende sectornota KUO Next worden vier thema's benoemd waar de sector zich in de periode 2016 – 2020 op zal richten. Dit zijn 'open voor divers talent', 'flexibel', 'een lab voor research & development' en 'internationaal'. Naar verwachting zal de uitwerking van deze thema's minder ingrijpende en structurele gevolgen op instellingsniveau hebben dan het krimp- en groei scenario uit de vorige sectornota.

Door actieve betrokkenheid bij het opstellen van de sectornota's liggen de maatregelen die daaruit volgen voor de academie in het verlengde van haar eigen beleid.

Instellingsplan

Op basis van de sectornota uit 2011 heeft de academie in 2012 een Instellingsplan vastgesteld. In dit instellingsplan is aangegeven hoe de gewenste krimp van de bacheloropleiding en groei van de masteropleiding zal worden vormgegeven. De aantallen waar in dit Instellingsplan naar werd gestreefd om te realiseren voor 2016, te weten een totaal van 850 studenten (700 in de bachelor en 150 in de master), zijn reeds eerder dan gepland gerealiseerd.

Eind 2014 is er een Strategische agenda vastgesteld voor de periode van 2015 – 2020. In deze agenda zijn de thema's opgenomen waar in de komende periode in het bijzonder aandacht aan zal worden besteed. In 2016 is gewerkt aan de uitwerking van deze agenda naar een nieuw Instellingsplan. De thema's uit de sectornota KUO Next vormen vrijwel zonder uitzondering onderdeel van dit plan. De nadruk van het instellingsplan ligt op het ontwikkelen van onderzoeksactiviteiten tot een volwaardige derde peiler van de academie, het naar buiten treden van de academie door het nog meer zichtbaar maken van het werk van studenten en alumni, het verder bouwen aan de waarde van de interne gemeenschap en de inhoudelijke doorontwikkeling van het onderwijs.

Binnen de begroting zijn middelen gereserveerd om de uitwerking van het Instellingsplan op de diverse onderdelen in gang te kunnen zetten. Om alle ambities te kunnen realiseren zullen echter aanvullende middelen nodig zijn. Onderdeel van het uitwerken van het Instellingsplan is dan ook het zoeken naar deze aanvullende middelen.

Studentenaantallen

De inspanningen die worden verricht om de jaarlijkse instroom van studenten zowel kwalitatief als kwantitatief op het gewenste niveau te houden zijn groot. De academie maakt gebruik van een uitgebreide selectieprocedure bij de toelating van haar studenten. Het aanbod van studenten is groter dan het aantal beschikbare studieplaatsen. Ontwikkelingen in het aantal aanmeldingen worden uiteraard geregistreerd en actief gevolgd. Ook de analyse van bekostigingsgegevens wordt betrokken bij de toelating van studenten. Het uitgangspunt is dat kwaliteit leidend blijft in de toelatingsprocedure van studenten. Bij gelijke gebleken geschiktheid kan er echter een afweging gerelateerd aan bekostigingsgegevens worden gemaakt.

Een belangrijk deel van de jaarlijkse instroom in de bachelor opleiding komt vanuit de eigen Vooropleiding en Oriëntatiecursus.

Vanaf 2014 is een tendens waargenomen dat een relatief groot aantal toegelaten studenten, met name in de bachelor opleiding, besluit toch niet tot inschrijving over gaan. Het is duidelijk geworden dat dit breder in het Kunstonderwijs, dus niet alleen bij deze instelling, een probleem is. In verband hiermee is het aantal toe te laten studenten vergroot en wordt er onderzoek verricht naar de redenen van de betreffende kandidaten om zich niet in te schrijven.

Naast de instroom is ook de uitval een parameter die invloed heeft op de totale omvang van de studentenpopulatie. In het traject van de prestatiebekostiging is zichtbaar geworden, dat de academie goed in staat is dit te beheersen. Het gerealiseerde rendement is hoger dan het beoogde doel en de uitval is significant lager dan het nagestreefde maximum.

Bedrijfsvoering

Als kleine monosectorale hogeschool, die geen mogelijkheid heeft voor verevening tussen opleidingen, blijven we zoeken naar mogelijkheden om de vele specialistische (ambachtelijke) werkplaatsen en kleine unieke afdelingen, waaronder bijvoorbeeld de enige glasafdeling in Nederland, te kunnen handhaven. Dit vraagt voortdurend om keuzes en het zorgvuldig afwegen van besteding van middelen. Decentrale verantwoordelijkheden zijn een belangrijk uitgangspunt binnen de organisatie. Aan de afdelingen en aan de werkplaatsen een eigen budget toegekend, waarmee de hoofddocenten en beheerders een (deel) verantwoordelijkheid hebben gekregen in de besteding van middelen. De financiële ruimte voor handhaving van het kwaliteit- en voorzieningenniveau en realisatie van uitdagende projecten wordt onder meer gevonden in een goede afstemming tussen de verschillende onderwijssonderdelen en verdere harmonisering van de ratio tussen docenten en aantallen studenten.

In verband met de beperkte omvang van de academie is er ook sprake van een relatief kleine staforganisatie. Doelstelling is immers om de middelen die de academie ter beschikking staan zoveel mogelijk aan het onderwijs te besteden. De staforganisatie is beperkt in omvang, maar kent een hoge mate van professionaliteit en efficiëntie. De beperkte omvang geeft echter ook een kwetsbaarheid, bijvoorbeeld daar waar het gaat om de mogelijke (tijdelijke) uitval van medewerkers.

Door de aard van de organisatie is sprake van relatief veel informele controles. Momenteel wordt gewerkt aan het vastleggen van beleid en procedures om deze waar nodig meer te formaliseren.

ICT krijgt ook in de komende jaren specifieke aandacht waar het gaat om risico analyse en beheersing. De afhankelijkheid van de ICT is, in het bijzonder bij de stafafdelingen, maar ook in het onderwijs, zo groot dat de continuïteit en stabiliteit hiervan gegarandeerd moet zijn.

Personeelsverloop

Het personeelsverloop vormt voor de komende jaren een specifiek aandachtspunt. Binnen de personele bezetting is een balans gewenst tussen geheugen enerzijds en vernieuwing anderzijds. Daarmee is ook een balans tussen vast en flexibel in de aard van de verbintenis van medewerkers aan de academie van belang.

In de afgelopen jaren is over de hele linie van het onderwijs zowel vanuit kwantitatief als kwalitatief oogpunt gestreefd naar een zo groot mogelijke flexibiliteit in de personele formatie. Hoewel flexibiliteit en vernieuwing nog steeds van groot belang zijn wordt, in verband met de (naderende) pensionering van een aantal docenten die lang aan de academie verbonden zijn geweest, aandacht voor het geheugen van de academie ook meer van belang. Er zal gezocht worden naar de juiste balans voor de komende jaren.

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving, in het bijzonder ten aanzien van de wet DBA, kunnen serieuze implicaties hebben voor het personeelsbestand. Een aanzienlijke groep docenten, veelal afkomstig uit het buitenland, kunnen mogelijk in de nabije toekomst niet meer worden ingezet op de wijze waarop dat nu gebeurt. Dit kan implicaties hebben voor de kwaliteit van het onderwijs. De academie volgt de ontwikkelingen actief, bereid zich voor op te nemen maatregelen en mengt zich actief in het debat hierover.

Vrijwel alle docenten hebben een eigen kunst- of vormgevingspraktijk en geven slechts enkele uren per week les. De vele kleine aanstellingen die in verband hiermee bestaan brengen specifieke vraagstukken met zich mee. Met name in de sfeer van communicatie levert dit extra uitdagingen op. Deze staan hoog op de agenda.

Investeringsen

De minister heeft aan de instellingen gevraagd om te investeren in de kwaliteit van het onderwijs. Dit hangt samen met de veranderingen in het studiefinancieringsstelsel. De bedoeling is dat instellingen in verband hiermee in de nabije toekomst extra geld krijgen dat moet worden besteed aan het verhogen van de kwaliteit van het onderwijs. Tot die tijd is ons gevraagd hierin voorfinancieringen te doen. Met onder andere ons huisvestingsproject en de in de afgelopen jaren studiedagen voor docenten en andere medewerkers geven we hier invulling aan. Uit het Instellingsplan 2016 – 2020 zullen aanvullende investeringen blijken die ten behoeve van de kwaliteit van het onderwijs in de komende jaren gewenst zijn.

Zoals eerder beschreven bij de financiële vooruitzichten is er besloten om te investeren in nieuwbouw ten behoeve van de verhoging van de kwaliteit van het onderwijs. Het voornemen tot structurele uitbreiding van onderwijsruimte door nieuwbouw vormt onderdeel van de meerjarenprognose. In het cijfermatige deel van deze paragraaf zijn de kosten van de nieuwbouw dus opgenomen.

Eveneens is er het voornemen nog een aantal aanpassingen aan de bestaande gebouwen te doen, in aanvulling op de in de afgelopen jaren reeds gerealiseerde aanpassingen. De besluitvorming hierover zal in 2017 plaatsvinden en derhalve zijn de kosten hiervan nog niet opgenomen in de meerjarenprognose.

Huisvestingsbeleid en externe financiering

In 2004 zijn het gerestaureerde hoofdgebouw (het Rietveldgebouw) van de academie en de nieuwbouw (het Benthem & Crouwelgebouw) op de kavel aan de Frederik Roeskestraat in gebruik genomen. De realisatie van deze verbeteringen in de huisvesting is mede mogelijk geworden door een financiële handreiking van de gemeente Amsterdam. Een externe financiering die hiermee verband hield is in 2009 volledig afgewikkeld.

Het kunstonderwijs dat wordt gegeven aan de Rietveld academie en het Sandberg Instituut vraagt om kwalitatief en kwantitatief hoogwaardige werkruimtes. Uit interne tevredenheidsonderzoeken is gebleken dat hierin verbetering is nodig is. Er is meer en beter geschikte ruimte nodig, met bijvoorbeeld voldoende hoogte. Het vinden van een structurele oplossing voor dit huisvestingsvraagstuk heeft hoge prioriteit. Onze activiteiten richten zich op uitbreiding door nieuwbouw en verbouw op de locatie aan de Fred. Roeskestraat. In 2011 is de voorbereiding hiervan in gang gezet. Twee belangrijke procesmatige uitgangspunten voor het project zijn het maximaal gebruik maken van de aanwezige kwaliteiten binnen de academie en het bieden van ruimte aan experiment. Deze uitgangspunten hebben geleid tot de keuze om een interne ontwerpcompetitie op te zetten onder de noemer Gerrit & Willem Do-It-Yourself, waarin teams van studenten, docenten en / of alumni in de gelegenheid werden gesteld een ontwerpvoorstel te doen. Begin 2012 heeft deze competitie geleid tot de keuze van een winnend ontwerpteam (Fedlev). Eveneens in 2012 is het programma van eisen opgesteld in overleg met de organisatie. In 2013 is het projectteam verder geprofessionaliseerd, doordat het interne

Gerrit Rietveld Academie Bestuursverslag 2016

ontwerpteam een samenwerking is aangegaan met een architectenbureau. Daarnaast is er een bouwmanagementbureau geselecteerd en is de keuze gemaakt voor een uitwerking en realisatie in een traditioneel projectorganisatie model. Ook heeft er in 2013 een inventarisatie plaatsgevonden ten aanzien van de wensen in de organisatie rond de indeling van de gebouwen in de nieuwe situatie. In 2015 heeft de Raad van Toezicht positief besloten over de daadwerkelijke realisatie van de nieuwbouw. De Europese aanbesteding en aanvang van het werk hebben in 2016 plaatsgevonden. De geplande oplevering van de nieuwbouw lag op medio 2017, maar is inmiddels naar eind 2017 verschoven, door redenen die niet bij de academie liggen.

In 2012 is een taakstellend stichtingskostenbudget vastgesteld door het College van Bestuur. Ten behoeve van de nieuwbouw en (gedeeltelijke) aanpassing van de bestaande gebouwen is de Academie in 2015 een financiering aangegaan in de vorm van een lening bij het Ministerie van Financiën. De eerste vijf tranches ad € 7,5 miljoen van deze financiering van in totaal € 9 miljoen, zijn ontvangen per ultimo 2016.

Totdat een structurele huisvestingsoplossing is gevonden, wordt via tijdelijke huisvesting aan de ruimtebehoefte tegemoet gekomen. Na het gebruik van diverse locaties in de stad is in 2015 is daarom een locatie in gebruik genomen op de Overschiestraat. Over deze locatie kan worden beschikt totdat de nieuwbouw in gebruik kan worden genomen

Cijfermatig deel continuïteitsparagraaf 2016

De continuïteitsparagraaf vormt met ingang van 2013 onderdeel van het jaarverslag en bestaat, zoals voorgeschreven, in het cijfermatige deel, uit drie onderdelen. Dit zijn kengetallen met betrekking tot de ontwikkeling van de personele bezetting, een balans en een staat van baten en lasten. De drie onderdelen kennen een sterke onderlinge samenhang en zijn gebaseerd op dezelfde uitgangspunten ten aanzien van de ontwikkeling van de organisatie.

In de cijfermatige overzichten in deze paragraaf zijn de volgende uitgangspunten verwerkt:

- De meerjarenbegroting laat zien hoe de jaarlijkse begrotingen en bijbehorende jaarrekeningen zich naar verwachting in de komende jaren gaan ontwikkelen. Er is voor de academie een meerjarenbegroting opgesteld voor de lange termijn, een periode van circa 20 jaar. De hier weergegeven jaren (tot en met 2021) stemmen overeen met de richtlijnen voor het jaarverslag.
- Er is voor gekozen om zowel aan de inkomsten- als aan de kostenkant geen indexering toe te passen. Dit betekent dat prijsontwikkelingen (door bijvoorbeeld inflatie) en inkomstenontwikkeling niet zijn meegenomen. Het uitgangspunt is dat indexering van kosten over het algemeen zal worden gecompenseerd door indexering van inkomsten. Dit is in het verleden over het algemeen het geval geweest.
- De gehanteerde uitgangspunten in de meerjarenbegroting zijn over het algemeen behoedzaam geweest. Te denken valt aan ontwikkeling in studentenaantallen, bekostigingspercentages, maar ook in kosten, waarbij de laatste eerder ruim dan krap zijn begroot. In deze meerjarenbegroting rekenen we onszelf dus niet rijk.
- De meerjarenbalans vloeit voort uit de meerjarenbegroting. In de balans is de ontwikkeling van de waarde van de academie weergegeven. In de balans is onder andere ook te zien hoe de kaspositie van de academie zich gaat ontwikkelen, de zogenaamde liquiditeit. Dit is een belangrijk gegeven waarmee kan worden bepaald in hoeverre de academie kan voldoen aan haar directe financiële verplichtingen.

Concluderend kan naar aanleiding van de gegevens het volgende worden gesteld. De resultaten in de meerjarenbegroting zijn vanaf 2019 positief. Vanaf 2020 ontstaan significant positieve resultaten, waarmee aantoonbaar ruimte voor aanvullende investeringen in de kwaliteit van het onderwijs ontstaat. Het jaar 2018 is een beperkt verlies te zien. Dit wordt opgevangen uit het eigen vermogen van de academie, dat door positieve resultaten in de voorgaande jaren hiervoor ruimschoots toereikend is. Het verlies wordt veroorzaakt door de wens de personele bezetting op peil te houden, de wens uitwerking te geven aan het nieuwe Instellingsplan en de financieringslasten, die samenhangen met de voor het huisvestingsproject aan te trekken lening.

In de meerjarenbalans is zichtbaar dat de liquide middelen in de komende jaren iets gaan teruglopen. Op langere termijn zullen deze echter weer gaan oplopen. Er is een berekening gemaakt van de minimaal aan te houden liquide middelen in relatie tot een risico inventarisatie. Er is vastgesteld dat het wenselijk is tenminste € 1,5 miljoen aan liquide middelen aan te houden. Uit de gegevens blijkt dat het verwachte niveau van de liquide middelen hoger is dan dit bedrag, wat op langere termijn naar verwachting dus nog verder zal gaan oplopen. Het is de bedoeling om dit geld te gaan gebruiken om de lening van het huisvestingsproject versneld af te lossen. Dit is mogelijk zonder extra kosten. Hierdoor zullen de financieringslasten op langere termijn lager worden.

Gerrit Rietveld Academie
Bestuursverslag 2016

Normering financiële kengetallen

Solvabiliteit	>20%,
Solvabiliteit incl. voorzieningen	20 – 60%
Rentabiliteit	0% - 5%
Current Ratio	0,5 – 1,5

De gehanteerde normering is gebaseerd op het rapport ‘Financieel beleid van onderwijsinstellingen’ van de commissie Don uit 2009.

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarin op langere termijn voldaan kan worden aan de verplichtingen. De current ratio geeft een indicatie van de mate waarin de academie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Kengetallen personeel	2015	2016	2017	2018
Personele bezetting in fte :				
- bestuur / management	2,50	2,5	2,5	2,5
- onderwijzend personeel	36,48	34,08	35,0	35,0
- onderwijs ondersteunend personeel	22,12	21,78	22,0	22,0
- ondersteunend personeel	40,98	43,68	44,0	44,0
Totaal	102,08	102,04	103,5	103,5

	2015	2016	2017	2018
Studenten aantallen:				
- Ba studenten	678	688	700	700
- Ma studenten	158	163	150	150
	836	851	850	850

**Gerrit Rietveld Academie
Bestuursverslag 2016**

Kengetallen personeel	2019	2020	2021
Personele bezetting in fte :			
- bestuur / management	2,5	2,5	2,5
- onderwijzend personeel	35,0	35,0	35,0
- onderwijs ondersteunend personeel	22,0	22,0	22,0
- ondersteunend personeel	44,0	44,0	44,0
Totaal	103,5	103,5	103,5

	2016	2017	2018
Studenten aantallen:			
- Ba studenten	700	700	700
- Ma studenten	150	150	150
	850	850	850

**Gerrit Rietveld Academie
Bestuursverslag 2016**

Balans 2015 - 2018

	2015	2016	2017	2018
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	-	-	-	-
Materiële vaste activa	8.500.203	9.467.131	17.091.271	16.205.938
Financiële vaste activa	-	-	-	-
	<u>8.500.203</u>	<u>9.467.131</u>	<u>17.091.271</u>	<u>16.205.938</u>
Vlottende activa				
Voorraden	21.000	20.625	21.000	21.000
Vorderingen	305.764	345.587	279.489	178.407
Effecten	-	-	-	-
Liquide middelen	2.811.586	7.392.926	1.243.748	1.937.445
	<u>3.138.350</u>	<u>7.759.138</u>	<u>1.544.237</u>	<u>2.136.852</u>
Totaal activa	<u>11.638.553</u>	<u>17.226.269</u>	<u>18.635.508</u>	<u>18.342.791</u>
Eigen vermogen : publiek	6.592.919	6.385.006	6.445.000	6.350.000
Eigen vermogen : privaat	101.455	101.558	101.564	96.564
Voorzieningen	601.000	460.000	354.000	304.000
Langlopende schulden	1.500.000	7.500.000	8.550.000	8.100.000
Kortlopende schulden	2.843.179	2.779.705	3.184.944	3.492.227
Totaal passiva	<u>11.638.553</u>	<u>17.226.269</u>	<u>18.635.508</u>	<u>18.342.791</u>
Financiële kengetallen				
Solvabiliteit 1	57,5%	37,7%	35,1%	35,1%
Solvabiliteit 2	62,7%	40,3%	37,0%	36,8%
Rentabiliteit	-1,82%	-1,45%	0,4%	-0,7%
Current ratio	1,10	2,79	0,48	0,61
Quick ratio	1,10	2,78	0,48	0,61

**Gerrit Rietveld Academie
Bestuursverslag 2016**

Balans 2019 - 2021

	2019	2020	2021
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	-	-	-
Materiële vaste activa	15.320.605	14.543.234	13.765.863
Financiële vaste activa	-	-	-
	<u>15.320.605</u>	<u>14.543.234</u>	<u>13.765.863</u>
Vlottende activa			
Voorraden	21.000	21.000	21.000
Vorderingen	178.500	178.500	178.600
Effecten	-	-	-
Liquide middelen	2.532.064	3.114.175	3.727.646
	<u>2.731.564</u>	<u>3.313.675</u>	<u>3.927.246</u>
Totaal activa	<u>18.052.169</u>	<u>17.856.909</u>	<u>17.693.109</u>
Eigen vermogen : publiek	6.540.000	6.830.000	7.140.000
Eigen vermogen : privaat	96.564	96.564	101.564
Voorzieningen	254.000	214.000	179.000
Langlopende schulden	7.650.000	7.200.000	6.750.000
Kortlopende schulden	3.511.605	3.516.345	3.522.545
Totaal passiva	<u>18.052.169</u>	<u>17.856.909</u>	<u>17.693.109</u>
Financiële kengetallen			
Solvabiliteit 1	36,8%	38,8%	40,9%
Solvabiliteit 2	38,2%	40,0%	41,9%
Rentabiliteit	1,3%	1,9%	2,1%
Current ratio	0,78	0,94	1,11
Quick ratio	0,77	0,94	1,11

Gerrit Rietveld Academie
Bestuursverslag 2016

Staat van baten en lasten 2015 - 2021

	2015	2016	2017	2018
Rijksbijdragen	10.974.890	11.027.013	11.400.000	11.509.000
Overige rijksbijdragen en -subsidies	-	-	-	-
College- en examengelden	2.080.310	2.277.723	2.478.000	2.575.000
Baten werk in opdracht van derden	254.621	251.164	265.000	250.000
Overige baten	824.882	772.029	680.000	680.000
Totaal baten	14.134.703	14.327.929	14.823.000	15.014.000
Personeelslasten	9.585.004	9.796.926	9.743.000	9.750.000
Afschrijvingen	691.122	833.845	847.000	1.235.000
Huisvestingslasten	2.046.481	1.661.387	1.713.000	1.620.000
Overige lasten	2.072.826	2.168.621	2.331.500	2.382.000
Totaal lasten	14.395.433	14.460.779	14.634.500	14.987.000
Saldo baten en lasten	-260.730	-132.850	188.500	27.000
Financiële baten en lasten	3.339	-74.960	-128.500	-127.000
Resultaat	-257.391	-207.810	60.000	-100.000
	2019	2020	2021	
Rijksbijdragen	11.532.000	11.524.000	11.517.000	
Overige rijksbijdragen en -subsidies	-	-	-	
College- en examengelden	2.601.000	2.611.000	2.622.000	
Baten werk in opdracht van derden	250.000	250.000	250.000	
Overige baten	680.000	680.000	680.000	
Totaal baten	15.063.000	15.065.000	15.069.000	
Personeelslasten	9.765.000	9.775.000	9.780.000	
Afschrijvingen	1.235.000	1.127.000	1.127.000	
Huisvestingslasten	1.400.000	1.400.000	1.400.000	
Overige lasten	2.353.000	2.360.000	2.340.000	
Totaal lasten	14.753.000	14.662.000	14.647.000	
Saldo baten en lasten	310.000	403.000	422.000	
Financiële baten en lasten	-120.000	-113.000	-107.000	
Resultaat	190.000	290.000	315.000	

Gerrit Rietveld Academie
Bestuursverslag 2016

Amsterdam, 12 juni 2017

Het College van Bestuur Gerrit Rietveld Academie

G.A. van Eenennaam, voorzitter

J.H. Beij, lid

B.S.H. Zegers, lid

Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht oefent toezicht uit op het College van Bestuur van de Gerrit Rietveld Academie. De taken en werkzaamheden van de Raad van Toezicht zijn geregeld in de statuten van de Stichting Gerrit Rietveld Academie, deze zijn in te zien op de website van de academie. De Raad kent geen separaat reglement. In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht vijf keer vergaderd.

Het College van Bestuur stelt voor elke vergadering een informatiebulletin samen waarmee de leden van de Raad van Toezicht op de hoogte worden gehouden van de actuele ontwikkelingen binnen de academie.

De Raad van Toezicht heeft in het verslagjaar goedkeuring verleend aan het jaarverslag 2015 en de begroting 2017. Belangrijke punten van aandacht waren de voornemens van de academie om nieuwbouw te realiseren en de opvolging van de voorzitter en een aantal leden van de Raad van Toezicht en de ontwikkeling van een Instellingsplan voor de komende periode.

Invulling vacatures Raad van Toezicht

Aan het begin van het verslagjaar telde de Raad nog drie leden. Met oog op aanvulling van het ledental tot het statutaire minimum en gezien het aflopen van de benoemingstermijn van een aantal leden is in het voorjaar de werving van vier nieuwe leden in gang gezet.

Een lid is benoemd na een voordracht door de Medezeggenschapsraad. Voor de overige vacatures is een openbare werving in gang gezet. De Raad is bij dit proces ondersteund door Dorothea van Rijnen van bureau Vanderkruijs. Bij de invulling van de vacatures is gericht gezocht op drie profielen: een voorzitter, een lid met een financieel profiel en een lid met een praktijk als beeldend kunstenaar of ontwerper. Deze procedure heeft geleid tot de benoeming van mevrouw Van Kranendonk, als voorzitter, en de heer Ten Thije per 1 november en de benoeming van mevrouw Lukács en de heer Holterhues per 1 december. In het najaar heeft eerste kennismaking plaatsgevonden met de leden van de Medezeggenschapsraad. Deze zal in 2017 een vervolg krijgen in een periodieke ontmoetingen tussen de MR en een delegatie van de Raad.

Gezien de vernieuwing binnen de Raad heeft er in 2016 geen evaluatie van het functioneren van de Raad plaatsgevonden, deze zal plaatsvinden in 2017.

Overige zaken

De Raad heeft in 2016 met het College van Bestuur onder meer gesproken over de aanpak van de binnen de academie ontstane ICT-problemen, de functieprofielen van de CvB-leden en de cyclus van functioneringsgesprekken met het CvB. In het verslagjaar zijn de voorbereidingen getroffen voor een eerste serie van functioneringsgesprekken, deze zullen begin 2017 plaatsvinden.

In november heeft een verkennende bespreking plaatsgevonden van de hoofdlijnen van het Instellingsplan 2017-2020.

**Gerrit Rietveld Academie
Bestuursverslag 2016**

Audit Commissie

De auditcommissie bestond tot 1 november uit de leden Horlings en Swaab en van 1 november tot 31 december uit de leden Holterhues en Ten Thije. De commissie is in het verslagjaar twee maal bijeengekomen.

Samenstelling van de Raad van Toezicht

Tijdens het verslagjaar (per 1 november) hebben de leden Horlings en Swaab vanwege het aflopen van hun benoemingstermijn afscheid genomen van de Raad. De Raad van Toezicht dankt hen hartelijk voor hun langdurige inzet voor de academie.

Leden van de Raad van Toezicht per 31 december 2016:

Mevrouw drs J. A. van Kranendonk, voorzitter

Hoofdfunctie: adviseur en toezichthouder Aangetreden: 2016 (1^e moment van aftreden 2020)

Lid Renumeratiecommissie

De heer drs F.W.J. Holterhues

Hoofdfunctie: directeur Oikocredit Nederland

Aangetreden: 2016 (1^e moment van aftreden 2020)

Lid auditcommissie

De heer prof. dr. V. Icke

Hoofdfunctie: Hoogleraar theoretische sterrenkunde, Universiteit Leiden en Bijzonder hoogleraar kosmologie, Universiteit van Amsterdam.

Aangetreden: 2012 (aftreden 2020)

Lid Renumeratiecommissie

Mevrouw M. Lukács MFA

Hoofdfunctie: beeldend kunstenaar

Aangetreden: 2016 (1^e moment van aftreden 2020)

De heer S. ten Thije MA

Hoofdfunctie: Programmamanager Europese museumconfederatie L'internationale bij Van Abbemuseum Eindhoven

Aangetreden: 2016 (1^e moment van aftreden 2020)

Lid auditcommissie

Een actueel overzicht van de nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht is te vinden op de website van de academie.

Aan het vereiste van onafhankelijkheid van de leden van de Raad van Toezicht is voldaan. Alle leden van de Raad van Toezicht zijn onafhankelijk in de zin van uitwerking III.2 van de branchecode governance HBO.

De Raad van Toezicht dankt het College van Bestuur en de medewerkers van de Gerrit Rietveld Academie voor hun inzet in het afgelopen jaar.

Gerrit Rietveld Academie

Jaarrekening 2016

Balans per 31 december 2016

(na resultaatbestemming)

	2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa				
1.1	Immateriële vaste activa	-	-	
1.2	Materiële vaste activa	9.467.131	8.500.203	
1.3	Financiële vaste activa	-	-	
		<u>9.467.131</u>	<u>8.500.203</u>	
Vlottende activa				
1.4	Voorraden	20.625	21.000	
1.5	Vorderingen	345.587	305.764	
1.6	Effecten	-	-	
1.7	Liquide middelen	7.392.926	2.811.586	
		<u>7.759.138</u>	<u>3.138.350</u>	
		17.226.269	11.638.553	
		<u><u>17.226.269</u></u>	<u><u>11.638.553</u></u>	
2.1	Eigen Vermogen	6.486.564	6.694.374	
2.2	Voorzieningen	460.000	601.000	
2.3	Langlopende schulden	7.500.000	1.500.000	
2.4	Kortlopende schulden	2.779.705	2.843.179	
		<u>17.226.269</u>	<u>11.638.553</u>	
		<u><u>17.226.269</u></u>	<u><u>11.638.553</u></u>	

Staat van baten en lasten over 2016

		2016		Begroting 2016		2015	
		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Baten							
3.1	Rijksbijdragen	11.027.013		10.845.000		10.974.890	
3.2	Overige overheidsbijdragen en - subsidies	-		-		-	
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden	2.277.723		2.220.000		2.143.942	
3.4	Baten werk in opdracht van derden	251.164		258.000		254.621	
3.5	Overige baten	772.029		677.000		824.882	
		<hr/>		<hr/>		<hr/>	
	Totaal baten		14.327.929		14.000.000		14.198.335
Lasten							
4.1	Personeelslasten	9.796.926		9.225.000		9.585.004	
4.2	Afschrijvingen	833.845		915.000		691.122	
4.3	Huisvestingslasten	1.661.387		1.904.000		2.046.481	
4.4	Overige lasten	2.168.621		1.933.000		2.136.458	
		<hr/>		<hr/>		<hr/>	
	Totaal lasten	14.460.779		13.977.000		14.459.065	
5	Saldo baten en lasten		-132.850		23.000		-260.730
	Financiële baten en lasten	-74.960		-73.000		3.339	
		<hr/>	-74.960	<hr/>	-73.000	<hr/>	3.339
	Resultaat		-207.810		-50.000		-257.391
			<hr/> <hr/>		<hr/> <hr/>		<hr/> <hr/>

Kasstroomoverzicht over 2016

	2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-132.850		-260.730
Gecorrigeerd voor :				
• Afschrijvingen	833.845		691.122	
• Waardeveranderingen	26.995			
• Mutatie voorzieningen	-141.000		85.285	
		719.840		776.407
Veranderingen in vlottende middelen :				
• Voorraden	375		-5.024	
• Vorderingen	-39.823		-40.073	
• Schulden	-63.474		286.121	
		-102.922		241.024
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		484.068		756.701
Ontvangen interest	-		8.745	
Betaalde interest	-74.960		-5.406	
		-74.960		3.339
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		409.108		760.040
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	-1.827.768		-2.805.197	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-		298	
		-1.827.768		-2.804.899
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-1.418.660		-2.804.899
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Toename langlopende schulden	6.000.000		1.500.000	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		6.000.000		1.500.000
Mutatie liquide middelen		4.581.340		-544.859

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2016

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De Gerrit Rietveld Academie is een stichting, statutair gevestigd te Amsterdam, waarvan de voornaamste activiteit bestaat uit het verzorgen van kunstonderwijs.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico's. De stichting hanteert een strikte betalingstermijn voor haar debiteuren. Voorts wordt de liquiditeitspositie door middel van de opstelling van begrotingen strak gemonitord.

Kredietrisico

De stichting heeft geen significante concentraties van kredietrisico's. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

Renterisico en kasstroomrisico

De stichting heeft geen externe financiering aangetrokken waarover renterisico's worden gelopen. Lagere marktrentes leiden wel tot lagere rendementen op liquide middelen. De solvabiliteit en liquiditeitspositie van de stichting worden nauwkeurig bewaakt door het bestuur, in relatie tot intern gestelde streefwaarden. De stichting maakt geen gebruik van financiële derivaten om deze risico's af te dekken.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Valutarisico

De stichting heeft enkele transacties per jaar in vreemde valuta.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen, worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen, verminderd met investeringssubsidies.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Inventaris en apparatuur : afschrijvingstermijn 3,4,5 of 8 jaar

De componentenmethode wordt gehanteerd voor gebouwen:

- Gebouwen:
 - Casco : afschrijvingstermijn 60 jaar
 - Afbouw : afschrijvingstermijn 30 jaar
 - Inbouwpakket : afschrijvingstermijn 15 jaar
 - Technische installaties : afschrijvingstermijn 15 jaar
 - Terreinvoorzieningen : afschrijvingstermijn 15 jaar

Gerrit Rietveld Academie Jaarrekening 2016

- Sputcabine : afschrijvingstermijn 10 jaar
- Erfpachtrecht : afschrijvingstermijn 50 jaar
- Gebouwen en terreinen in uitvoering : geen afschrijving

Er wordt afgeschreven op inventaris en apparatuur als de aanschafprijs hoger is dan € 500. Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves gepresenteerd. Deze hebben een publiek karakter. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het College van Bestuur.

Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve is het gedeelte van het eigen vermogen waaraan het bestuur een specifieke bestemming heeft gegeven.

Publieke middelen

Publieke middelen zijn gelden verkregen ten laste van de rijksbegroting of anderszins uit hoofde van bij of krachtens de wet ingestelde heffingen verkregen gelden, alsmede de opbrengsten daarvan, waarover een instelling de beschikking heeft gekregen om de wettelijke taak te verrichten (zie artikel 1 Regeling beleggen en belenen voor instellingen voor onderwijs en onderzoek).

Private middelen

Alle overige gelden niet zijnde publieke middelen waarover de instelling beschikt.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen, die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is, dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen, die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder het hoofd *Financiële instrumenten*.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd *Financiële instrumenten*.

Overlopende passiva

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen terzake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Personeelsbeloningen/pensioenen

Voor de medewerkers is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde-pensioenregeling. Het betreft een collectieve pensioenregeling voor alle medewerkers in de sector die wordt uitgevoerd door ABP.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

De dekkingsgraad van ABP per 31 december 2016 bedroeg 96,6%. De stichting Gerrit Rietveld Academie heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies.

Baten

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

College-, cursus-, les- en examengelden

De college-, cursus-, les- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het college/studiejaar zijn gespreid.

Baten werk in opdracht van derden

Opbrengsten uit hoofde van werk in opdracht van derden (contractonderwijs, contractonderzoek en overige) worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen voor een bedrag gelijk aan de kosten indien zeker is dat deze kosten declarabel zijn. Een eventueel positief resultaat wordt genomen na voltooiing van de gehele transactie (de zogeheten completed contract methode).

Lasten

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroomgenererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen)

**Gerrit Rietveld Academie
Jaarrekening 2016**

als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

1 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	1.2.1	1.2.2	1.2.4	1.2.5	Totaal
	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	In uitvoering en vooruitbetalingen	In mindering gebrachte investerings-subsidies	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2016					
• Aanschafprijs	23.477.391	4.167.865	1.143.816	-5.466.919	23.322.153
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	11.420.011	3.401.939		-	14.821.950
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
• Boekwaarde	12.057.380	765.926	1.143.816	-5.466.919	8.500.203
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Mutaties in de boekwaarde:					
• Investerings		382.252	1.445.516	-	1.827.768
• Desinvesteringen : aanschafprijs	-	-48.152		-	-48.152
• Afschrijvingen	1.035.712	305.714		-507.582	833.845
• Desinvesteringen : cumulatieve afschrijvingen	-	-21.157		-	-21.157
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
• Saldo 2016	-1.035.712	49.543	1.445.516	507.582	966.928
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Stand per 31 december 2016					
• Aanschafprijs	23.477.391	4.501.965	2.589.332	-4.959.337	25.609.351
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	12.455.723	3.686.496		-	16.142.220
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
• Boekwaarde	11.021.667	815.469	2.589.332	-4.959.337	9.467.131
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Onder materiële vaste activa zijn activa opgenomen voor een bedrag van € 1.322.003 (2015 : € 1.358.306) ter zake erfpachtrecht. De erfpachtrechten zijn afgekocht voor 2003 tot en met 2053, gedurende een periode van 50 jaar.

De WOZ-waarde van de gebouwen en terreinen is door de gemeente Amsterdam voor 2016 vastgesteld op € 14.355.000 (peildatum 1 januari 2015).

2 Voorraden en vorderingen

		2016		2015	
		EUR	EUR	EUR	EUR
1.4.1	Gebruiksgoederen	20.625		21.000	
1.4.2	Vooruitbetaald op voorraden	-		-	
		<hr/>		<hr/>	
			20.625		21.000
			<hr/>		<hr/>
1.5.1	Debiteuren		21.786		4.750
1.5.5	Studenten/ deelnemers/ cursisten		11.851		19.957
1.5.7	Overige vorderingen				
	• Verstrekte voorschotten personeel	1.100		-	
	• Overige	169.144		215.737	
		<hr/>		<hr/>	
			170.244		215.737
1.5.8	Overlopende activa				
	• Vooruitbetaalde kosten	117.582		16.775	
	• Overige	24.124		48.545	
		<hr/>		<hr/>	
			141.706		65.320
			<hr/>		<hr/>
			345.587		305.764
			<hr/>		<hr/>

Vorderingen en overlopende activa

Van het totaal van vorderingen en overlopende activa heeft een bedrag van € 101.183 een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

3 Liquide middelen

		2016	2015
		EUR	EUR
1.7.1	Kasmiddelen	1.824	1.280
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	87.836	78.308
1.7.3	Schatkistbankieren	7.303.266	2.731.998
1.7.4	Deposito's	-	-
		<hr/>	<hr/>
		7.392.926	2.811.586
		<hr/>	<hr/>

4 Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2016	Resultaat	Stand per 31 december 2016
	EUR	EUR	EUR
Algemene reserve			
2.1.1 Algemene reserve	6.592.919	-207.913	6.385.006
Bestemmingsreserve			
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	101.455	103	101.558
	<u>6.694.374</u>	<u>-207.810</u>	<u>6.486.564</u>

5 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

	2.3.1 Personeels- voorzieningen EUR	Totaal EUR
Stand per 1 januari 2016	601.000	601.000
Dotaties	24.166	24.166
Onttrekkingen	161.525	161.525
Vrijval	3.641	3.641
	<u>460.000</u>	<u>460.000</u>
Stand per 31 december 2016	460.000	460.000
Kortlopend deel < 1 jaar	134.800	134.800
Deel 1 - 5 jaar	325.200	325.200
Langlopend deel > 5 jaar	-	-

Personeelsvoorzieningen

De personeelsvoorziening heeft betrekking op werkloosheid en wachtgeld, en geldt voor 10 personen. Werknemers hebben bij beëindiging van hun dienstverband recht op een werkloosheid-uitkering en een deel van hen heeft ook recht op een wachtgeld-uitkering. Onttrekkingen aan deze voorziening vinden plaats op basis van de facturen van de uitkeringsinstanties. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

6 Langlopende schulden

	Stand per 1 januari 2016	Aflossings- verplichting	Stand per 31 december 2016	Resterende looptijd >1 jaar	Resterende looptijd >5 jaar
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
2.3.5.1 Lening ministerie van Financiën	1.500.000	-	7.500.000	7.500.000	5.700.000

2.3.5.1	Aanvang (hoofdsom)	1 oktober 2015 (€ 9.000.000)
	Looptijd	22 jaar (einddatum 31 december 2037)
	Rentepercentage	1,43% gedurende de gehele looptijd (jaarlijks achteraf)
	Aflossing	€ 112.500 per kwartaal ingaande 1 april 2018.

Zekerheden lening onder 2.3.5.1 :

Eerste hypotheek op de panden met ondergrond aan de Frederik Roeskestraat 96 en 98 te Amsterdam. De panden zijn kadastraal bekend gemeente Amsterdam, sectie AB onder de nummers 1952, 2128 en 2376. Verpanding (eerste pandrecht) van roerende zaken in de gebouwen aan de Frederik Roeskestraat 96 en 98 te Amsterdam.

7 Kortlopende schulden

	2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.4.3 Crediteuren		219.923		544.767
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen				
• Loonheffing		255.378		253.278
• Omzetbelasting		14.047		18.036
• Premies sociale verzekeringen		100.150		96.846
		369.575		368.160
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen		75.942		80.504
2.4.9 Overige kortlopende schulden		7.041		26.332
2.4.10 Overlopende passiva				
• Vooruitontvangen college- en les gelden		1.601.218		1.420.487
• Vooruitontvangen subsidies OCW/LNV geoormerkt		-		-
• Vakantiegeld en -dagen		206.196		186.787
• Overige		299.810		216.142
		2.107.224		1.823.416
		2.779.705		2.843.179

Model G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Kenmerk	Datum toewijzing	Omschrijving	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Geheel uitgevoerd en afgerond	Nog niet geheel afgerond
			EUR	EUR		
774940-1	25 juli 2016	Lerarenbeurs	3.742	3.742	Ja	-
		Totaal	3.742	3.742		

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Investeringsverplichtingen

Ter zake de geplande nieuwbouw en verbouw van de bestaande gebouwen zijn verplichtingen aangegaan voor in totaal € 6.849.065 per ultimo 2016.

Meerjarige financiële verplichtingen

Er is een verplichting aangegaan inzake huur Frederik Roeskestraat 105 te Amsterdam, welke loopt tot en met 30 april 2017. De huurprijs per jaar, inclusief voorschot servicekosten, bedraagt € 23.081.

Ter zake tijdelijke atelierruimtes op de Frederik Roeskestraat 96 is een verplichting aangegaan welke loopt tot en met 1 december 2017. De huurprijs per jaar, inclusief unitverzekering, bedraagt € 21.099.

Er is een verplichting aangegaan inzake huur Prinses Irenestraat 19 te Amsterdam, welke loopt tot en met 30 juni 2018. De huurprijs per jaar bedraagt € 26.378.

Er is een verplichting aangegaan inzake huur Overschiestraat 188 te Amsterdam, welke loopt tot en met 31 december 2017. De huurprijs per jaar bedraagt € 300.934.

Regeling duurzame inzetbaarheid en werktijdvermindering senioren

De regeling duurzame inzetbaarheid is bedoeld om werknemers in de gelegenheid te stellen afspraken te maken die hen helpen om ook op langere termijn het werk goed, gezond en met plezier te blijven doen, om werk en privé goed te combineren. Eigen verantwoordelijkheid en keuze van de werknemer staan daarbij voorop. Overeenkomstig hoofdstuk 271 Personeelsbeloningen van de richtlijnen dienen de gespaarde verlofuren als gevolg van de afspraken duurzame inzetbaarheid of de werktijdenvermindering voor senioren conform paragraaf 2, alinea 203, van dat hoofdstuk, op de balans opgenomen te worden als een verplichting uit hoofde van een opbouw van rechten voor zover de gespaarde rechten op doorbetaalde afwezigheid kunnen worden opgenomen of verzilverd. Echter op dit moment zijn er geen werknemers van de Rietveld Academie die daadwerkelijk gebruik maken van de regeling.

Het maximale effect van deze regeling, bedraagt op termijn € 802.000.

8 Rijksbijdragen

	2016	Begroting 2016	2015
	EUR	EUR	EUR
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	11.023.271	10.845.000	10.973.082
3.1.2 Overige subsidies OCW	3.742	-	1.808
	<u>11.027.013</u>	<u>10.845.000</u>	<u>10.974.890</u>
Uitsplitsing Rijksbijdragen			
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	11.023.271	10.845.000	10.973.082
Specificatie overige subsidies OCW			
3.1.2.1.1 Geomerkte subsidies OCW	3.742	-	1.808
	<u>3.742</u>	<u>-</u>	<u>1.808</u>

9 College-, cursus-, les en examengelden

	2016	Begroting 2016	2015
	EUR	EUR	EUR
3.3.3 Collegegelden sector HBO	2.277.723	2.220.000	2.143.942
	<u>2.277.723</u>	<u>2.220.000</u>	<u>2.143.942</u>

10 Baten werk in opdrachten van derden

	2016	Begroting 2016	2015
	EUR	EUR	EUR
3.4.1 Contractonderwijs	203.977	192.000	196.762
3.4.3 Overige baten werk in opdracht van derden	47.187	66.000	57.859
	<u>251.164</u>	<u>258.000</u>	<u>254.621</u>

11 Overige baten

	2016	Begroting 2016	2015
	EUR	EUR	EUR
3.5.1 Verhuur	5.700	6.000	50.866
3.5.2 Detachering personeel	4.550	-	6.422
3.5.6 Studentbijdragen	290.782	272.000	302.639
3.5.7 Verkoop van onderwijsmateriaal	31.295	25.000	25.915
3.5.8 Catering	403.694	366.000	382.845
3.5.9 Overige	36.008	8.000	56.195
	<u>772.029</u>	<u>677.000</u>	<u>824.882</u>

12 Personeelslasten

	2016		Begroting 2016		2015	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
• Brutolonen en salarissen	5.958.320		5.948.000		5.833.278	
• Sociale lasten	755.890		719.000		721.751	
• Pensioenpremies	664.198		691.000		692.830	
	<u></u>	<u>7.378.408</u>	<u></u>	<u>7.358.000</u>	<u></u>	<u>7.247.859</u>
4.1.1 Lonen en salarissen						
• Dotatie personele voorzieningen	20.525		100.000		261.231	
• Personeel niet in loondienst	2.072.073		1.502.500		1.819.121	
• Overige	329.629		272.500		289.812	
	<u></u>	<u>2.422.227</u>	<u></u>	<u>1.875.000</u>	<u></u>	<u>2.370.164</u>
4.1.2 Overige personele lasten						
4.1.3 Af: uitkeringen		-3.709		-8.000		-33.019
		<u>-3.709</u>		<u>-8.000</u>		<u>-33.019</u>
		<u>9.796.926</u>		<u>9.225.000</u>		<u>9.585.004</u>

Personeelsbestand

	2016	2015
	FTE	FTE
Bestuur / management	2,50	2,50
Personeel primair proces : onderwijzend personeel	34,08	36,48
Personeel primair proces : onderwijzend ondersteunend personeel	21,78	22,12
Ondersteunend personeel	43,68	40,98
	102,04	102,08

13 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2016	Begroting 2016	2015
	EUR	EUR	EUR
4.2.2 Materiële vaste activa	833.845	915.000	691.122
	833.845	915.000	691.122

14 Huisvestingslasten

	2016	Begroting	2015
	EUR	2016	EUR
		EUR	EUR
4.3.1 Huur	343.479	500.000	582.520
4.3.2 Verzekeringen	25.343	25.000	25.155
4.3.3 Onderhoud	451.633	485.000	477.931
4.3.4 Energie en water	207.131	275.000	255.528
4.3.5 Schoonmaakkosten	327.164	310.000	313.299
4.3.6 Heffingen	68.185	73.000	77.877
4.3.7 Overige	238.452	236.000	314.171
	1.661.387	1.904.000	2.046.481

15 Overige lasten

	2016	Begroting	2015
	EUR	2016	EUR
		EUR	EUR
Administratie- en beheerskosten	617.120	553.400	640.189
Inventaris en apparatuur	187.529	142.000	138.080
Leer- en hulpmiddelen	1.066.985	930.600	1.083.838
Overige	296.987	307.000	274.351
	2.168.621	1.933.000	2.136.458

In de post *administratie- en beheerskosten* zijn de accountancykosten opgenomen, waarbij onderstaand overzicht behoort.

	2016	2015
	EUR	EUR
Controle	66.187	51.011
Aan controle verwachte opdrachten	-	-
Belastingdienstverlening	7.314	-
Overige dienstverlening	-	-
	73.501	51.011

16 Financiële baten en lasten

	2016	Begroting	2015
	EUR	2016	EUR
		EUR	EUR
5.1 Rentebaten	-	1.250	8.745
5.4 Rentelasten	-74.960	-74.250	-5.406
	-74.960	-73.000	3.339

Wet Normering Topinkomens

Bezoldiging toezichthouders

	E.H. Horlings	E.H. Swaab
Functiegegevens	Voorzitter	Lid
Functievervulling in 2016	1-1 / 30-09	1-1 / 30-09
Individueel WNT- maximum	14.400	9.600
Beloning	3.375	2.475
Belastbare onkosten- vergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
	<hr/>	<hr/>
Subtotaal	3.375	2.475
Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
	<hr/>	<hr/>
Totaal bezoldiging 2016	<u>3.375</u>	<u>2.475</u>
Gegevens 2015		
Functievervulling 2015	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Beloning	4.500	3.300
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
	<hr/>	<hr/>
Subtotaal	4.500	3.300
Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
	<hr/>	<hr/>
Totaal bezoldiging 2015	<u>4.500</u>	<u>3.300</u>

Gerrit Rietveld Academie Jaarrekening 2016

	J.A. van Kranendonk	F.W.J. Holterhues	V. Icke	M.H. Lukacs	S. ten Thije
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Functievervulling in 2016	1-10 / 31-12	1-11 / 31-12	1-1 / 31-12	1-11 / 31-12	1-10 / 31-12
Individueel WNT-maximum	4.800	2.133	12.800	2.133	3.200
Beloning	1.125	550	3.300	450	825
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-	-
Subtotaal	1.125	550	3.300	450	825
Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	1.125	550	3.300	450	825
Gegevens 2015					
Functievervulling in 2015			1-1 / 31-12		
Beloning			2.700		
Belastbare onkostenvergoedingen			-		
Beloningen betaalbaar op termijn			-		
Subtotaal			2.700		
Onverschuldigd betaald bedrag			-		
Totaal bezoldiging 2015			2.700		

**Gerrit Rietveld Academie
Jaarrekening 2016**

Bezoldiging bestuurders

Per 1 januari 2016 zijn nieuwe bezoldigingsmaxima van kracht, door de wijziging van de *Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren*. Per 2016 gelden bezoldigingsklassen op basis van instellingskenmerken, welke gezamenlijk een indicatie geven van de complexiteit van de bestuursfunctie. Voor de Gerrit Rietveld Academie is hiermee het maximale bezoldiging gesteld op € 128.000 voor 2016.

	G.A. van Eenennaam	J.H. Beij	B.S.H. Zegers
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Functieervulling in 2016	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Omvang dienstverband	0,9 fte	0,7 fte	0,9 fte
Gewezen topfunctionaris	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja	ja
Individueel WNT-maximum	115.200	89.600	115.200
Beloning	109.330	85.074	109.332
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	13.038	10.099	13.039
Subtotaal	122.368	95.173	122.371
Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	122.368	95.173	122.371
Motivatie overschrijding	Overgangsrecht van toepassing	Overgangsrecht van toepassing	Overgangsrecht van toepassing
Gegevens 2015			
Functieervulling 2015	1-1 / 31-12	1-11 / 31-12	1-11 / 31-12
Omvang dienstverband 2015	0,9 fte	0,7 fte	0,9 fte
Beloning	99.661	11.795	15.921
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	14
Beloningen betaalbaar op termijn	13.401	1.721	1.999
Totaal bezoldiging 2015	113.062	13.516	17.934

Gerrit Rietveld Academie Jaarrekening 2016

Bij benoeming van het nieuwe College van Bestuur in 2015 is de bezoldiging vastgesteld in lijn met de op dat moment bestaande praktijk en vigerende regelgeving. Met ingang van 2016 is op de bezoldiging het overgangsrecht van de WNT van toepassing.

Declaraties bestuurders

De Gerrit Rietveld Academie is zich bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om zorgvuldig en doelmatig om te gaan met publieke middelen. Deze verantwoordelijkheid komt tot uiting in de richtlijnen voor declaraties die de instelling hanteert.

In 2016 heeft mevrouw G.A. van Eenennaam de volgende onkosten gemaakt :

Reis- en verblijfskosten binnenland	394
Reis- en verblijfskosten buitenland	2.000
Representatiekosten	25
Overige kosten	318
	<hr/>
	2.737
	<hr/> <hr/>

In 2016 heeft de heer J.H. Beij de volgende onkosten gemaakt :

Reis- en verblijfskosten binnenland	1.521
Reis- en verblijfskosten buitenland	-
Representatiekosten	443
Overige kosten	587
	<hr/>
	2.551
	<hr/> <hr/>

In 2016 heeft de heer B.S.H Zegers de volgende onkosten gemaakt :

Reis- en verblijfskosten binnenland	5.588
Reis- en verblijfskosten buitenland	-
Representatiekosten	-
Overige kosten	946
	<hr/>
	6.534
	<hr/> <hr/>

Profileringsfonds 2016

Onderstaand overzicht betreft de uitkeringen Profileringsfonds in 2016.

	Studenten in overmachtssituatie	Bestuurders studentenvereniging of MR	Overige categorieën
Aantal student aanvragen	1	-	15
Aantal student toekenningen	1	-	15
Totaal van toekenningen	€ 1.573	-	€ 15.600
Gemiddelde van toekenningen	€ 1.573	-	€ 1.040
Gemiddelde duur toekenningen	122 dagen	-	-

**Gerrit Rietveld Academie
Jaarrekening 2016**

Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm 2015	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2016 EUR	Resultaat 2016 EUR	BW 2, art. 403
Dr H.P. Berlage Fonds	Stichting	Amsterdam	4	6.928	-1.247	Nee
Het Centraal Bureau	Stichting	Amsterdam	4	422	-59	Nee
Collectie Gerrit Rietveld Academie	Stichting	Amsterdam	4	11.187	-59	Nee
Sandberg Fonds	Stichting	Amsterdam	4	28.851	-177	Nee

De *stichting Dr H.P. Berlage Fonds*, opgericht in 1958, is het schoolfonds van de Gerrit Rietveld Academie. Het fonds wordt gevuld door bijdragen van studenten en medewerkers. Naast individuele ondersteuning aan studenten, wordt jaarlijks een bedrag beschikbaar gesteld voor eindexamenprojecten.

De *stichting Het Centraal Bureau*, opgericht in 2008, voor het organiseren van manifestaties op het gebied van beeldende kunst en vormgeving in een internationale context.

De *stichting Collectie Gerrit Rietveld Academie*, opgericht in 2002, heeft als doel het samenstellen en archiveren van een gevarieerde representatieve collectie werken van docenten, kunstenaars danwel vormgevers, verbonden aan de stichting Gerrit Rietveld Academie.

De *stichting Sandberg Fonds*, is in 2003 ontstaan na een integrale statutenwijziging van de stichting Sandberg Instituut, heeft tot doel fondsen te werven ten behoeve van de masteropleidingen van de Gerrit Rietveld Academie voor bijzondere manifestaties, tentoonstellingen en publicaties op het gebied van beeldende kunst en vormgeving, zowel op nationaal als internationaal gebied.

**Gerrit Rietveld Academie
Jaarrekening 2016**

Amsterdam, 12 juni 2017

Het College van Bestuur Gerrit Rietveld Academie

Mevrouw G.A. van Eenennaam, voorzitter

De heer J.H. Beij

De heer B.S.H. Zegers

De Raad van Toezicht Gerrit Rietveld Academie

Mevrouw drs J.A. van Kranendonk, voorzitter

De heer drs F.W.J. Holterhues

De heer prof. dr V. Icke

Mevrouw M.H. Lukács MFA

De heer S. ten Thije MA

**Gerrit Rietveld Academie
Jaarrekening 2016**

Resultaatbestemming

Het resultaat is € 207.810 negatief. Het is als volgt verdeeld :

	2016	Begroting	2015
	EUR	2016	
		EUR	EUR
Toevoeging / onttrekking aan algemene reserve	-207.913	-57.000	-261.531
Toevoeging / onttrekking aan bestemmingsreserve privaat	103	7.000	4.140
Resultaat	-207.810	-50.000	-257.391

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die hier vermeld zouden moeten worden.

**Gerrit Rietveld Academie
Jaarrekening 2016**

Overige gegevens

Controleverklaring